

Identiteitsbegeleiding basisonderwijs 'In Goede Handen'

StichtingEchelon.nl

Identiteitstraject 'In Goede Handen' is een deugdelijk concept waarop de scholen kunnen inschrijven voor begeleiding door deskundigen uit verschillende disciplines.

Vanuit een vooraf besproken te ontwikkelen pedagogisch-maatschappelijke visie wordt een verbinding gelegd met een levensbeschouwelijke visie, geworteld in de denominatie van de school en de samenleving.

Van hieruit vindt implementatie plaats naar zichtbare identiteitsaspecten als dagopeningen, vieringen, omgaan met moeilijke momenten (pesten, scheiding, dood) .

We gaan over het algemeen uit van een opzet in twee delen:

1. Voorbereiden op het ontwikkeltraject (2 uur)
2. Kennismaken en oefenen met de zes levensvragen (2 uur)
Lunch
- 3.1. Praktische identiteitsontwikkeling voor een school op drie niveaus A, B, C.
- 3.2. Identiteit en missie (2 uur)

Dagdeel 3.1.a. Niveau A: Rituelen (twee workshops, elk van een uur)
(Materiaal: In Goede Handen (2014), Handboek voor Levensbeschouwelijke Communicatie en Identiteit. Van Gorcum/Echelon € 25,95)

Dagdeel 3.1.b. Niveau B: Geestelijke stromingen geven aan hand van de zes levensvragen.
(drie / vier uur)
(Materiaal: Geestelijke stromingen geven (2015), Jezelf verstaan, elkaar zien staan, Van Gorcum/Echelon € 40,95)

Dagdeel 3.1.c. Niveau C: Burgerschapsvorming: achtergrond en hoe maken we dat concreet op de school: inhoud en praktijk. (drie / vier uur)

Uitwerking en evaluaties

Hieronder beschrijven wij de uitwerking van de opzet met de enkele evaluaties:

1. Voorbereiden op het ontwikkeltraject (2 uur)
Creëren van draagvlak en enthousiasme: door middel van de inspirerende workshop aan hand 'In Goede Handen' (reflectie op beroepsidentiteit).

Uit een verslag:

In groepjes worden de eerste zes hoofdstukken van 'In Goede handen' besproken. Begeleider nummert de deelnemers om gemêleerde groepjes te krijgen. Mogelijke bespreekpunten: wat

begrijp ik, wat niet, wat valt op, hoe kijk ik aan tegen de levensvragen (persoonlijk, als leerkracht, als schoolteam). Plenair terug: Kernwoorden van elk groepje op flapover. Wekt discussie op. Aan de orde komt de theorie: levensbeschouwing versus catechese, de trechters, verhalen, identiteit, voorbeeldfunctie, burgerschap, geestelijke stromingen. Heel open en productieve discussie. Resultaat: voorlopig identiteitsportret met uitgewerkte gemeenschappelijke waarden.

Na afloop schrijft ieder een individueel kernwoord op een gekleurd briefje. Dit is een mogelijkheid voor begeleiding om te peilen hoe men het vindt en waar nodig bij te sturen.

2. Kennismaken en oefenen met de zes levensvragen (2 uur)

Uit een verslag:

We kijken en luisteren naar een praktijkervaring. Na afloop komen de kernwoorden die opkomen bij de leerkrachten op een flap-over. Hierna gaan de deelnemers in tweetallen elkaar interviewen. De eerste vraag is 'Wat is je eerste jeugdherinnering?', de laatste vraag 'Hoe kijk je aan tegen de dood?' Ieder wordt twintig minuten geïnterviewd en interviewt zelf ook twintig minuten. Het is aan de deelnemers wat ze vertellen. Verdeling duo's door naamkaartjes in bak te verzamelen. Reacties in enkele woorden van leerkrachten naar aanleiding van onderdeel 'levensvragen': communicatief / rust: verfrissend: positief: fijne sfeer: open gesprek met de groep; stilstaan bij je innerlijk: goed om in de sfeer te komen; eye opener / bewust worden; bewustwording; invoelen; fijn om samen zo even te praten / respect voor elkaar; prettig dat er tijd is; inspirerend; leerzaam; ongedwongen.

Vervolg naar een concrete invulling van de schoolgids en praktijk.

3.1. Praktische Identiteitsontwikkeling voor een school op drie niveaus A, B, C.

Niveau A: Rituelen

Niveau B: Levensbeschouwing

Niveau C: Burgerschapsvorming

Niveau A: Rituelen: dagopeningen, vieringen, ... (twee uur)

Uit een verslag:

Workshops naar aanleiding van rituelen (elk ongeveer een uur)

Team krijgt een inleidend praatje; basistekst schoolgids.

Hierna kan de groep in tweeën worden verdeeld:

Groep 1: Dagopeningen door begeleider 1

Er is een praattafel met allerlei materialen.

Belangrijk is dat, voordat men dagopeningen op school gaat invoeren, je moet nadenken over vragen als:

- Wil iedereen het?
- Hoe vaak? Hoe vul je het in? Hoe waarborg je continuïteit? Hoe ga je om met gym 's ochtends e.d. (bv. wel na horizontaal lezen, niet na gym)
- Wat wordt al gedaan? Samen ideeën bedenken.

Er is vaak een gevoel van 'Ook dat nog!', maar belangrijk om kinderen te resetten.

Begeleider hanteert een vaste planning voor de invulling van de dagopening en heeft dit ook op het bord hangen met pictogrammen.

Groep 2: Feesten en tradities door begeleider 2.

Waar denk jij aan bij traditie? Is dit veranderlijk of niet? Tradere = ontwikkelen. Voorbeeld huwelijk (ontwikkeling sinds middeleeuwen). Link naar vieren op school. Ongeveer zes maal per jaar vieren / samen beleven. Kan ook met de ouders, aantal met de hele school, per bouw of per klas.

De eerste groep heeft een lijstje gemaakt van mogelijke vieringen. De tweede groep vult dit aan. Hoe doet de school dit nu? Wat is mooi om te behouden? Wat zou eigenlijk weer terug moeten komen?

Basisboek bij dagopeningen: 'De Vleugels van de Tijd' (zie de website StichtingEchelon.nl in de rubriek Boeken).

Niveau B: Levensbeschouwing

Levensbeschouwing (denk aan Geestelijke stromingen geven – (wordt aangeboden vanuit een levensbeschouwelijke concept). Oefenen met de zes levensvragen. Hoe gaan we daarmee om? Wat zijn de mogelijkheden? ... Hoe gaan we om met begrippen als diversiteit en multiculturaliteit?

Uit een verslag:

Mijn blik op het vak geestelijke stroming was vanuit mijn eigen geschiedenis met het vak niet erg positief. De lessen levensbeschouwing die ik kreeg bestonden uit het stampen van begrippen en het luisteren naar informatie. Er werd dus weinig gevraagd om zelf na te denken, geen onderscheid gemaakt in luisteren en praktisch werken en het werd niet verbonden aan de actualiteit.

Op mijn vorige basisschool wordt alleen rondom feesten er gepraat over geloof en af en toe wordt er voorgelezen uit de kinderbijbel. Ik had dus weinig referentie met hoe het vak goed aangeboden kon worden en het belang van het vak in een steeds meer seculariserende/ individualistische samenleving.

In de workshop waar wij zelf aan de slag gingen met de levensvragen heb ik meegemaakt hoe belangrijk een open dialoog is waarin mensen hun verschillende meningen vertellen. Het is ook belangrijk om met mensen in aanraking te komen die een andere levensbeschouwing aanhangen, omdat je dan minder onwetend bent over het geloof en verder leert kijken dan de vooroordelen en stereotypen. Levensbeschouwing wil ik geven aan de hand van de levensvragen. Iedereen kan een antwoord vormen op deze levensvragen, daarvoor hoeft je niet gelovig te zijn. Aan de hand van de levensvragen leert de leerling kritisch te kijken naar zijn eigen opvattingen. In de toekomst wil ik ook de actualiteit verbinden aan de lessen geestelijke stromingen. Niet alleen wanneer er slechte dingen gebeuren, maar ook wanneer er goede dingen gebeuren.

Niveau C: Burgerschapsvorming

Er zijn zeer veel mogelijkheden uit te werken. (Boek: 'Inleiding Identiteit en Burgerschap', deel III, Boom/Echelon april 2018)

Uit een verslag:

Voor mij is het duidelijk geworden dat ik met het geven van 'levensbeschouwing' o.a. aan de hand van het boek 'Geestelijke Stromingen geven' van groot belang vind op een basisschool. Daarbij hoort een proces van vragen stellen, aan zichzelf maar ook aan anderen. Met als doel om zo spelenderwijs zichzelf en de ander beter te leren begrijpen en samen een succesvolle toekomst tegemoet te gaan in onze mooie samenleving. En het draagt daarmee ook bij aan een grote mate van burgerschapsvorming.

3.2. Identiteit en missie (2 uur)

In de schoolgids van iedere school staat een omschrijving van de identiteit en missie te lezen. Die omschrijving geeft de waarden en doelstellingen aan waardoor de school zich wil laten leiden.

-- Missie

De missie geeft een samenvatting van waar de school voor staat. Het is verhelderend als er in deze missie ook een toelichting op de naam van de school komt.

-- Kernwaarden

De kernwaarden worden beschreven in relatie tot burgerschap. Deze worden vaak gezien als belangrijke principes van een organisatie, hoe die zich wil laten leiden. Ze vormen de kern van de cultuur van de school

-- Verantwoordelijkheden

Deze missie en waarden vinden hun weerslag in de verantwoordelijkheden die de school heeft. Zo kan in de omschrijving staan wat de verantwoordelijkheden zijn van de directie, de leerkrachten, de ouders en de leerlingen.

Verankering

Levend houden/verbreden/verdiepen van de visie door middel van systematische reflectie op beroepsidentiteit tijdens teamvergaderingen en studiedagen.

Resultaat

-- Uw school voldoet aan de kerndoelen 34 – 39 'Oriëntatie op jezelf en de wereld, mens en samenleving'.

-- Veelkleurig levensbeschouwelijk uitwerking inhoudelijk en praktisch voor uw basisschool.

-- Op lange termijn goedkoop: Want wanneer een iedere leerkracht de uitgave 'In Goede Handen' (voor levensbeschouwing) en Geestelijke stromingen geven in zijn bezit heeft, dan heeft hij alles in huis.

-- Een team dat op enthousiaste wijze invulling geeft aan dagopeningen, geestelijke stromingen, burgerschap.

-- Leerkrachten zijn in staat op een open en inspirerende wijze aan een ouder uit te leggen wat de identiteit is van de school en dat blijkt ook uit de praktische invulling.

-- Een identiteitscoördinator. Zie de beschrijving op de website StichtingEchelon.nl onder Professionalisering.

Uit een verslag:

Dit traject heeft voor mij veel opgeleverd. Voor aanvang van het traject voelde ik mij erg onzeker. Nu, aan het eind, heb ik een betere kennis van de verschillende rituelen, verhalen, stromingen en heb ik nagedacht over hoe ik leerlingen dit alles wil aanbieden. Hierdoor ben ik zelfverzekerder geworden.

Verder vond ik de workshops en de gesprekken erg leerzaam. Er was veel interactie en we kregen veel werkopdrachten. Hierdoor werd de input van ons allemaal erg hoog. Ook ben ik erachter gekomen dat 'geestelijke stromingen' niet alleen bestaat uit het overbrengen aan leerlingen van kennis van de verschillende stromingen, maar het gaat ook over het individu van de leerling. De leerling moet nadenken over wie hij is, wie hij wil zijn en hij leert kritischer te denken. Dit vak heb ik in mijn basisschooltijd en stages amper voorbij zien komen, maar ik wil dit zeker gaan behandelen met de leerlingen. Ook wil ik in de lessen van geestelijke stromingen filosoferen met de leerlingen, rituelen bespreken en verhalen vertellen, zodat de input van de leerlingen ook hoog is. Ik wil geen les geven aan de hand van de verschillende stromingen, maar ik wil les geven aan de hand van de zes levensvragen, zodat de leerlingen ook zelf een antwoord kunnen vormen op de vragen.

Meer informatie/offerte/contact?

Neem voor meer informatie en/of het aanvragen van een offerte contact op Stichting Echelon:
contact@stichtingechelon.nl